

Комунальний заклад «Полтавський Палац дитячої та юнацької творчості Полтавської міської ради»

Заняття ШПМ «Світоч» з теми:
«Національно-патріотичне виховання
дітей: виклики та пріоритетні завдання у
контексті сучасних реалій»
(з елементами практикуму)

Підготувала:
методистка
Наталія ХОРИЩЕНКО

Полтава-2023

«Національно-патріотичне виховання дітей: виклики та пріоритетні завдання у контексті сучасних реалій» (з елементами практикуму)

Мета:

- підвищити рівень теоретичної підготовки педагогів щодо питань патріотичного виховання дітей в умовах сьогодення;
- розкрити необхідність посилення патріотичного виховання з закладу позашкільної освіти;
- підвищення фахової майстерності педагогічних працівників;
- розширити та уточнити знання педагогів щодо принципів, методів, прийомів і форм роботи з дітьми з основних напрямів патріотичного виховання;
- розвивати творчий потенціал педагогів, їх компетентність з питань національного виховання;
- формувати ціннісне ставлення особистості до українського народу, Батьківщини, державної мови, народних звичаїв, традицій, свят, обрядів, символів та реліквій, які мають великий пізнавально-виховний потенціал.

«Ваші думки стають вашими словами,
Ваші слова стають вашими діями,
Ваші дії стають вашими звичками,
Ваші звички стають вашими цінностями,
Ваші цінності стають вашою долею», -
логізував Магатма Ганді

Добрий день, шановні колеги. Розпочинаємо заняття школи педагогічної майстерності «Світоч» з теми «Національно-патріотичне виховання дітей: виклики та пріоритетні завдання у контексті сучасних реалій». Сподіваюся на вашу активну співпрацю впродовж того часу, який ми проведемо разом.

Національно-патріотичне виховання визначають як планомірну виховну діяльність, спрямовану на формування в учнівства національної само ідентичності й патріотизму. Немає потреби переконувати будь-кого з вас в життєвій необхідності їх формування у підростаючого покоління. Згідно із Законом України «Про освіту» (2017) громадянська компетентність як ключова формується на уроках (в нашому випадку на заняттях) з усіх предметів, адже, за словами Анатолія Мокренка, фізиками, хіміками чи математиками стануть одиниці, а громадянами мають стати всі, бо без громадян держава просто неможлива. Іще Сократ не так у навчанні, як у вихованні вбачав засіб зробити людину щасливою, а суспільство – досконалим. Його учень, великий Платон, а також Цицерон саме з

правильним вихованням юнацтва пов'язували можливість створення сильної, сталої, гармонійної держави.

Національно-патріотичне виховання покликане сформувати у вихованців такі якості як національна самоідентифікація, усвідомлення своєї належності до Нації Героїв.

Нині проблема національно-патріотичного виховання загострюється з огляду на ряд як попередніх, так і ново набутих причин. Його успішному здійсненню перешкоджають російсько-українська війна й окремі негативні тенденції в суспільстві, що проявляються в поведінці людей. Це складність одночасного вирішення Україною комплексу завдань минулого, сьогодення і прийдешнього на тлі російської навали; синдром історичного очікування як спосіб виживання; невизначеність стратегії розвитку суспільства; незадовільний стан демократії, дотримання прав людини та верховенства права; ментальне виснаження; домінування цінностей, пов'язаних із базовими потребами; пріоритет матеріальних мотивів; нормування низького рівня життя; емігрантські настрої; пасивність, перманентна розчарованість громадянського суспільства; взаємна недовіра між народом і владою; суспільна апатія тощо. Війна вже за кілька місяців разюче змінила світогляд більшості українців, однак проблема національно-патріотичного виховання не стала менш актуальною.

Російсько-українська війна стократ помножила виклики, що стояли перед нашою країною. Вона різко змінила парадигму й орбіту національно-патріотичного виховання – від словесно-споглядально-абстрактного до активного, дієвого, співпричетного. У вирі буремних подій сьогодення опинилися і враз стали реальними патріотами всі – від мужніх воїнів, які ціною власного життя виборюють найдорожче – саме право України на існування, її свободу, незалежність і територіальну цілісність, боронять від нової версії фашизму Європу і увесь світ, до відважних волонтерів і малесеньких українців, які раптово подорослішали і взяли на себе невластиві дітям дорослі ролі.

Війна актуалізувала такі апріорні, призабуті й «відкладені» цінності як волелюбність і гідність; екзистенційне право тисячолітньої нації в центрі Європи на гідне життя і власний вибір; спроможність захистити себе, родину, громаду, свою національну ідентичність, державні інтереси; потреба служити народові, Україні; бойове побратимство; відповідальність за власні рішення, дії і вчинки, громадянська активність, добродійність, волонтерська діяльність; жертвовність; культивування ставлення до захисника як до Героя; ідейна зрілість; здатність протистояти чужим впливам та ворожій ідеології.

Сьогоденний виховний процес здійснюється в реальному часі – у героїчний період сучасної історії України, яскравого сплеску патріотичної свідомості й масового героїзму українського народу, який відстоює не лише свою свободу й суверенітет у двобої з ворогом; у час вияву небаченої досі жертвовності українців, яких об'єднала спільна біда і гордість за свій народ, за самих себе й відповідальність перед людством.

«Україна – це супер. Україна – це ексклюзив. По ній пройшли всі катки історії. На ній відпрацьовані всі види випробувань. Вона загартована найвищим гартом. В умовах сучасного світу їй немає ціни», - геніально сказала Ліна Костенко. «Якби світ мав капелюха, то мав би зняти його перед Україною», - додав британський мільярдер, засновник компанії Virgin Group Річард Бренсон.

Дмитро Сиротюк – заступник керівника Київського осередку Української Академії Лідерства – зазначив «Школа – це маленький тест-драйв дорослого життя. Формуючи в ній сучасне суспільство, що базується на цінностях, ми вчимо дітей механізмів, що працюють у державі». З впевненістю можемо сказати, що цей вислів можна сміливо віднести і до позашкілля.

У 2021 році Український інститут майбутнього презентував результати фокус-групи щодо дослідження національно-патріотичного питання. За результатами, як символи України та визначні постаті ми здебільшого виділяємо козацтво, діячів культури й мистецтва, науковців із давніших часів. Зазвичай усі ці люди вже мертві. А також – символи, що були засновані в період козацької доби та визвольних змагань.

Добре, що ми пам'ятаємо свою історію та опираємося на неї, але мало хто називає досягнення науки, сучасні бренди, що мають світове визнання, матеріальні здобутки, рукотворні об'єкти, створені за часів Незалежності.

Нині вже згадують ЗСУ. Але станом на 2021 рік у цьому дослідженні рідко траплялося, щоби хтось згадував про армію як символ держави.

Народна мудрість говорить: «Народ, який думає на один рік – вирощує хліб; народ, який думає на десять років – вирощує сади; народ, який думає на сто років – вирощує молоде покоління».

Нам треба почати думати на 100 років і мати чітке бачення того, якою є українська національна ідея. Це допоможе нам краще підготувати дітей до того, щоб вони могли досягнути ідей та цілей, які перед собою ставлять вони та Україна.

Пропоную вам відгадати ребус:

Ви правильно здогадалися. Це Патріот.

Відповідно до словника іншомовних слів

Патріот (гр., земляк, співвітчизник) – той, хто любить свою Батьківщину, відданий своєму народові, готовий заради них на жертви і подвиги.

У нормативно-правових документах патріотизм визначають як прагнення до свободи, любов до Батьківщини, вірність і служіння їй і своєму народові, дієву турботу про їх благо, активне сприяння утвердженню й розвитку України як вільної суверенної правової демократичної соціальної держави, готовність обстоювати й захищати її територіальну цілісність, незалежність; сприяння гармонізації державних, суспільних, громадських і особистісних інтересів; невіддільність від неї своєї долі.

Тема патріотичного виховання для нас не нова. Всі ми пам'ятаємо, як в 2015-2020 роках наш заклад працював над виховною проблемою «Виховання громадянина-патріота в позашкільному навчальному закладі».

За довгі більш ніж 19 місяців повномасштабного вторгнення росії на територію нашої держави ми всі стали її відданими патріотами. Кожен на своєму фронті, як може, наближає перемогу.

Наші воїни гідно виборюють кожен сантиметр своєї багатостраждальної землі, медики цілодобово борються за життя поранених і постраждалих, представники усіх інших професій на своїх місцях роблять навіть неможливе для перемоги, а педагоги готують усім зазначеним вище гідну заміну.

Пропоную трішки зупинитися на Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 06.06.2022р. № 527 (з урахуванням змін відповідно до наказу МОН від 23.06.2022р. № 586).

Думаю, що ви знайомі з цим документом. Але зараз, як ніколи він дуже актуальний. Прочитуємо Концепцію:

слайд «У період війни, яку російська федерація розв'язала і веде проти України, виникає нагальна необхідність переосмислення зробленого і здійснення системних заходів, спрямованих на посилення національно-патріотичного виховання дітей та молоді – формування нового українця, що діє на основі національних та європейських цінностей».

слайд «**Національно-патріотичне виховання дітей та молоді** – це комплексна системна і цілеспрямована діяльність органів державної влади, освітніх закладів, громадських організацій, сім'ї та інших соціальних інститутів щодо формування у молодого покоління високої патріотичної свідомості, почуття вірності, любові до Батьківщини, турботи про благо свого народу, готовності до виконання громадянського і конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, цілісності, незалежності України, сприяння становленню її як правової, демократичної, соціальної держави. Найважливішим пріоритетом національно-патріотичного виховання

є формування ціннісного ставлення особистості до українського народу, Батьківщини, держави, нації.»

слайд «Метою національно-патріотичного виховання є становлення самодостатнього громадянина-патріота України, гуманіста і демократа, готового до виконання громадянських і конституційних обов'язків, до успадкування духовних і культурних надбань українського народу, досягнення високої культури взаємин, формування активної громадянської позиції, утвердження національної ідентичності громадян на основі духовно-моральних цінностей Українського народу, національної самобутності.»

слайд Основними складовими національно-патріотичного виховання, згідно з Концепцією є:

- громадянсько-патріотичне;
- духовно-моральне;
- військово-патріотичне;
- екологічне.

Продовжуємо цитувати Концепцію національно-патріотичного виховання в системі освіти України:

слайд «Зараз, як ніколи, потрібні нові підходи і нові шляхи до виховання патріотизму як почуття і як базової якості особистості. При цьому потрібно враховувати, що Україна має древню і величну культуру та історію, досвід державницького життя, які виступають потужним джерелом і міцним підґрунтям виховання дітей і молоді. Нинішні суспільні процеси вимагають переосмислення освітнього і загальновиховного простору, яке відкриває нові можливості для освітньої сфери.»

слайд «Формування ціннісних орієнтирів і громадянської самосвідомості у дітей та молоді повинно здійснюватися на прикладах героїчної боротьби Українського народу за самовизначення і творення власної держави, ідеалів свободи, соборності та державності, зокрема, від княжої доби, українських козаків, Українських Січових Стрільців, армій УНР та ЗУНР, учасників антибільшовицьких селянських повстань, загонів Карпатської Січі, УПА, українців-повстанців у Сталінських концтаборах, учасників дисидентського руху.»

слайд «Також національно-патріотичне виховання має здійснюватися на прикладах мужності та героїзму учасників революційних подій в Україні у 2004, 2013-2014 років, Героїв Небесної Сотні, учасників антитерористичної операції та операції об'єднаних сил у Донецькій та Луганській областях, спротиву окупації та анексії Автономної Республіки Крим російською федерацією, війни російської федерації проти України.»

слайд «На сучасному етапі розвитку України, коли існує пряма загроза денаціоналізації, втрати державної незалежності та потрапляння у сферу впливу іншої держави, виникає нагальна необхідність переосмислення зробленого і здійснення системних заходів, спрямованих на посилення національно-патріотичного виховання дітей та молоді – формування нового українця, що діє на основі національних та європейських цінностей.»

Не будемо витратити час і детально зупинитися на цінностях, принципах, на діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, системі виховних заходів у сфері національно-патріотичного виховання, бо я впевнена ви всі знайомі з цим документом.

А я дозволю собі запропонувати вам розглянути те, як функціонує свідомість підростаючого покоління, аби краще зрозуміти, які методи використовувати для виховання національно-патріотичної свідомості.

Тренди молоді, щоби розвивати патріотичне виховання.

Підліткові тренди постійно змінюються, але їх можна відстежувати.

1. Готові до змін. Отже, відкриті до нового та не обтяжені досвідом, який може зупинити на шляху до нових можливостей.

У цьому контексті мені пригадується загадка: «Як ви думаєте, чому яблуко кругле?». Філософська відповідь така: яблуко кругле для того, щоби коли воно падає з дерева, могло максимально далеко відкотитися від материнського дерева і знайти простір, у якому матиме можливість розвинути власну повноцінну крону й використати свій потенціал.

Так само підлітки часто бунтують, роблять все наперекір дорослим. Але це можна визначити як готовність до змін – вони випробовують світ, відкриті до нового, щоби знайти своє місце, не обмежуючись страхами та досвідом батьків чи дорослих.

2. Ризикують. Так вони шукають емоції, можливість завоювати авторитет у середовищі, привертають увагу.

Ідеться про ризиковані ігри. наприклад, трюки на даху чи на велосипеді. Усе це дуже важливо для підлітків. Підлітковий мозок виробляє значно більше ендорфінів – тобто підлітки більш яскраво переживають усі емоції.

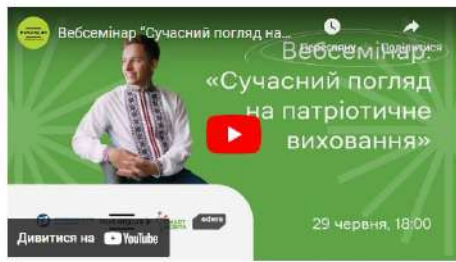
Ми можемо використовувати це на користь і давати такі завдання, які б допомагали створити можливості, щоби ці ризик не шкодили, а допомагали розкривати нові горизонти й відкривати нові речі, які, на перший погляд, лякають. Але щоби це все було не травматичним.

3. Формується особистість.

- Мозок формується під завдання, які часто виконує. Тому ми маємо створити середовище, яке б стимулювало дітей виконувати ті завдання, які допомогатимуть у майбутньому. наприклад, привчати до інтелектуальної діяльності, аналізу, ухвалення рішень, емоційної стійкості, фізичної витривалості.

- Визначають свою роль у суспільстві. Це – про передумову професійного розвитку, визначення сильних сторін, які допоможуть реалізуватися в майбутньому.

- Пізнають сильні сторони.

На п'ятому вебсемінарі «Сучасний погляд на патріотичне виховання» із серії освітніх подій для педагогів, що проводили ГО «Смарт Освіта» та студія онлайн-освіти EdEra розглядалися вектори, які добре працюють із підростаючим поколінням.

1. **Цілі.** Діти люблять змагання, челенджі, те, що створює можливість випробувати себе та досягати результатів. Найкраще це працює публічно, коли перемога допомагає завоювати авторитет серед однолітків.

2. **Музика.** До цього пункту належать різні елементи творчості – образотворче мистецтво, хореографія, вокал, музичні інструменти чи щось інше. Важливо досліджувати та розуміти, який вид мистецтва ще люблять ваші вихованці, не нав'язувати, але задавати вектор для творчості. Так можна наповнити емоціями, винаходити нові обробки та бачення.

3. **Пригоди.** Підростаюче покоління любить зміни: подорожі, історії, справжність. Це можуть бути прогулянки в місця, де вони не були, екскурсії. Найважливіше – долучити вихованців до формування програми такої подорожі чи екскурсії.

4. **Фінанси.** Сучасна юнь легко заробляє й легко витрачає гроші, вони не прив'язуються. Ми маємо створювати для них можливості, щоби вони формували навички фінансової грамотності.

Пам'ятаємо, як раніше вихованці музичних класів вивчали пісні, готували костюми, вивчали ролі – і колядували по Палацу, в різних організаціях. А отже, отримували гостинці й мали можливість насолодитися цукерками й печивом. А отримані кошти давали можливість задовольнити якісь потреби гуртка.

Як для прикладу, також можна навести наші благодійні новорічну казку та святкову програму «Переможний подих весни». Це – приклад якісного спрямування творчості та відчуття коштів.

5. **Спільнота.** Педагоги мають уміти створити якісне середовище чи то для навчання, чи то для громадської активності, чи то для проєктної діяльності. Усе починається насамперед із прикладу – коли педагог сам

дотримується встановлених правил і норм. Тоді він задає атмосферу середовищу і воно продовжує функціонування, навіть якщо педагог зменшить свій вплив.

Також добре, коли є приклад старших або випускників, яких можна залучати до зустрічей з вихованцями, щоби вони поділилися позитивними історіями чи тим, як виходили зі складних ситуацій.

6. Комунікація. Для цього підліткам важливі інноваційність, простір, довіра. З вихованцями треба спілкуватися їхньою мовою. Педагогам не потрібно боятися вивчати сленг, аби його розуміти, комунікувати в соцмережах, відстежувати їх в інстаграмі.

А зараз я пропоную трішки згадати, трішки закріпити те, що почули, погравши у карткову гру «Національно-патріотичне виховання: терміни і поняття».

Гра складається з трьох раундів.

Раунд 1

Правила раунду. Оберіть правильне поняття до визначення із запропонованих варіантів.

Оцінювання. Правильна відповідь – 1 бал.

Час для роботи з однією карткою – 30 секунд.

Перед собою ви бачите 10 понять, на екрані будуть з'являтися визначення. Вам потрібно дібрати до кожного визначення своє поняття.

Тож, увага на екран.

Питання 1.

СУКУПНІСТЬ СОЦІАЛЬНИХ, ЕКОНОМІЧНИХ, ПОЛІТИЧНИХ, МОРАЛЬНИХ, ЕТИЧНИХ, ФІЛОСОФСЬКИХ, РЕЛІГІЙНИХ ПОГЛЯДІВ, НОРМ ПОВЕДІНКИ, ЗВИЧАЇВ І ТРАДИЦІЙ, ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ТА ІДЕАЛІВ, В ЯКИХ ВИЯВЛЯЮТЬСЯ ОСОБЛИВОСТІ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАЦІЙ ТА ЕТНОСІВ (**НАЦІОНАЛЬНА СВІДОМІСТЬ**)

Питання 2.

СУКУПНІСТЬ ДУХОВНИХ ТА МАТЕРІАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ, СТВОРЕНИХ УКРАЇНСЬКИМ НАРОДОМ ПРОТЯГОМ ЙОГО ІСТОРІЇ (**УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА**)

Питання 3.

АКУМУЛЯТОР ПРОГРЕСИВНИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ПРОГРАМ, ПОЛІТИЧНИХ ІДЕЙ, ГАСЕЛ, ЦІННОСТЕЙ, РУШІЙ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРОГРЕСУ, ОСНОВА НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНИХ РУХІВ, НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОСУВЕРЕНІЗАЦІЇ. ЦЕ ПОНЯТТЯ СТАНОВИТЬ ПЛАТФОРМУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕОЛОГІЇ, ВИЗНАЧАЄ ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ (**НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ**)

Питання 4.

ЛЮДИНА ЗАСВОЮЄ ЇЇ З РАНЬОГО ДИТИНСТВА БЕЗ СПЕЦІАЛЬНОГО НАВЧАННЯ; НЕЮ ЛЮДИНА МИСЛИТЬ (**РІДНА МОВА**)

Питання 5.

ГРОМАДЯНСЬКЕ ПОЧУТТЯ, ЗМІСТОМ ЯКОГО Є ЛЮБОВ ДО БАТЬКІВЩИНИ І ГОТОВНІСТЬ ПОЖЕРТВУВАТИ СВОЇМИ ІНТЕРЕСАМИ ЗАРАДИ НЕЇ, ВІДДАНІСТЬ СВОЄМУ НАРОДОВІ, ГОРДІСТЬ ЗА НАДБАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ, ОСОБЛИВЕ ЕМОЦІЙНЕ ПЕРЕЖИВАННЯ СВОЄЇ ПРИНАЛЕЖНОСТІ ДО КРАЇНИ, МОВИ, ІСТОРІЇ, ТРАДИЦІЙ, ГОТОВНІСТЬ ДІЯТИ В ІНТЕРЕСАХ ВІТЧИЗНИ ТА ПОСТАТИ НА ЇЇ ЗАХИСТ У РАЗІ НЕОБХІДНОСТІ. МІСТИТЬ РЯД ВАЖЛИВИХ МОРАЛЬНО-ЕТИЧНИХ, ЕТНІЧНИХ, КУЛЬТУРНИХ, ПОЛІТИЧНИХ ТА ІСТОРИЧНИХ АСПЕКТІВ; ТІСНО ПОВ'ЯЗАНИЙ З НАЦІОНАЛІЗМОМ (**ПАТРІОТИЗМ**)

Питання 6.

ОСОБА, ЯКА МАЄ ГРОМАДЯНСТВО; ЖИТЕЛЬ ПЕВНОЇ ТЕРИТОРІЇ ДЕРЖАВИ АБО КРАЇНИ. ЦЯ ПРИНАЛЕЖНІСТЬ Є ФОРМАЛЬНО ЮРИДИЧНО ОФОРМЛЕНОЮ. ЯК ЧЛЕН ПЕВНОГО СОЦІУМУ ВІН МАЄ ПЕВНІ ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ, ЩОДО ЦЬОГО СОЦІУМУ І ПІДПОРЯДКОВУЄТЬСЯ ПЕВНИМ НОРМАМ ПОВЕДІНКИ (**ГРОМАДЯНИН**)

Питання 7.

ОТОТОЖНЕННЯ СЕБЕ З ІНШОЮ ОСОБОЮ, ГРУПОЮ ОСІБ, ПЕВНИМ ЗРАЗКОМ, ОБРАЗОМ ТОЩО. ОТОТОЖНЕННЯ СЕБЕ ІЗ ПЕВНОЮ СОЦІАЛЬНОЮ ГРУПОЮ, СПІЛЬНОСТЮ ЛЮДЕЙ (ЕТНІЧНОЮ, НАЦІОНАЛЬНОЮ, ПРОФЕСІЙНОЮ ТОЩО) (**САМОІДЕНТИФІКАЦІЯ**)

Питання 8.

ЦЕ ЕТНОСОЦІАЛЬНА СПІЛЬНОТА, ОБ'ЄДНАНА ПЕВНОЮ САМОНАЗВОЮ, МОВОЮ, СИМВОЛАМИ, ГЕОГРАФІЧНИМ ТА ЕТНОСОЦІАЛЬНИМ ПОХОДЖЕННЯМ, ІСТОРИЧНОЮ ПАМ'ЯТТЮ, КОМПЛЕКСОМ ДУХОВНО-КУЛЬТУРНИХ І ПОЛІТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ, УСВІДОМЛЕННЯМ СВОЄЇ ІДЕНТИЧНОСТІ (НАЦІОНАЛЬНОЮ САМОСВІДОМІСТЮ) (**НАЦІЯ**)

Питання 9.

ТОЙ, ХТО ЛЮБИТЬ СВОЮ БАТЬКІВЩИНУ, ВІДДАНИЙ СВОЄМУ НАРОДОВІ, ГОТОВИЙ ДЛЯ НИХ НА ЖЕРТВИ Й ПОДВИГИ (**ПАТРІОТ**)

Питання 10.

ЦЕ КОМПЛЕКСНА СИСТЕМНА І ЦІЛЕСПРЯМОВАНА ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ, СІ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ, СІМ'Ї ТА ІНШИХ СОЦІАЛЬНИХ ІНСТИТУТІВ ЩОДО ФОРМУВАННЯ У МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ ВИСОКОЇ ПАТРІОТИЧНОЇ СВІДОМОСТІ, ПОЧУТТЯ ВІРНОСТІ, ЛЮБОВІ ДО БАТЬКІВЩИНИ, ТУРБОТИ ПРО БЛАГО СВОГО НАРОДУ, ГОТОВНОСТІ ДО ВИКОНАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО І КОНСТИТУЦІЙНОГО ОBOB'ЯЗКУ ІЗ ЗАХИСТУ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ, ЦІЛІСНОСТІ, НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ, СПРИЯННЯ СТАНОВЛЕННЮ ЇЇ ЯК ПРАВОВОЇ, ДЕМОКРАТИЧНОЇ, СОЦІАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ. НАЙВАЖЛИВИШИМ ПРІОРИТЕТОМ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ Є ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ, БАТЬКІВЩИНИ, ДЕРЖАВИ, НАЦІЇ (***НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ***)

Ключова роль української мови у формуванні національної і культурної ідентичності визначається тим, що мова – це те, що робить Україну Україною, а українців – українцями. Саме мова є стрижневою ознакою українськості, золотим її осердям. Вона забезпечує становлення світогляду здобувачів освіти, інтегрує соціум, з населення гуртує народ, визначає не схоже на інші обличчя нації. Саме через опанування мови формується національна і культурна ідентичність – усвідомлення людиною своєї належності до певної національної спільноти і культури шляхом визнання і засвоєння її цінностей, норм, ідей, пріоритетів, смаків, традицій, ототожнення себе з культурними зразками тощо.

Нації вмирають не від інфаркту. Спочатку їм відбирає мову», - ставила діагноз Ліна Костенко.

Кількість людей у світі, які вивчають українську мову на сервісі Duolingo зросла на 577%. Ці цифри були датовані 20 березня 2022 року, майже через місяць після початку повномасштабного вторгнення. Тож, щоб не зганьбитися перед світом, доцільно ознайомитися самим і ознайомити вихованців із рекомендаціями мовного омбудсмена Тараса Кременя щодо переходу громадян на спілкування державною мовою. РОЗДАТИ

«Не бійтеся говорити, не бійтеся помилятися, не бійтеся заглядати у словник! Пам'ятаймо, там де є українська мова – у ворога немає жодних шансів», - наголосив Кремень.

Тож, пропоную вам Раунд 2 нашої гри, а називається він «Вивчай українську»

На екрані ви будете бачити питання з варіантами відповідей. Ваше завдання – віднайти правильну відповідь. Якщо відповідь правильна, доплюсовуєте собі 1 бал. Готові? Починаємо.

1. Вкажіть правильне словосполучення:

- переверніть сторінку;
- розкрийте книгу;
- відкрийте зошит;
- **згорніть зошит** +

(правильно так: перегорніть сторінку; розгорніть книгу; розгорніть зошит)

2. Де помилка?

- пріоритет;
- речитатив;
- убозтво;
- **надхнення**. +

3. Як правильно?

- немов би
- **немовби** +
- не мовби
- не мов би

(«Немовби» є сполучником, котрий утворено за допомогою часток «не» та «би», складні сполучники, які утворилися від інших частин мови, треба писати разом)

4. Лексичної помилки НЕМАЄ в рядку:

- отримати якісну освіту;
- консультиує по понеділках;
- позики під залог;
- **у школі близько семисот учнів** +

(правильно так: здобути якісну освіту, консультиує щопонеділка, позики під заставу)

5. Яке речення не потребує редагування?

- я вибачаюся за ці слова
- зустріч відбулася у половині третього
- контрольна робота буде саме по цим темам
- **ми завжди розуміли одне одного** +

(вибач мені за ці слова; зустріч відбулася о пів на третю (о чотирнадцятій тридцять); контрольна робота буде саме з цих тем)

6. Лексичної помилки НЕМАЄ в рядку:

- прийняти міри
- ділити пополам
- цікаве співпадіння
- **у цьому разі**. +

(правильно так: вжити заходів, ділити навпіл, цікавий збіг)

7. Обійстя – це:

- обрій, горизонт
- талія
- **двір, садиба** +
- ганок

8. Лексичної помилки НЕМАЄ

- відповідно з наказом
- воєнна форма
- популярний хіт
- **щиро дякуємо вам** +

(Правильно так: відповідно до наказу, військова форма, хіт)

9. Лексичної помилки НЕМАЄ в рядку

- першим ділом
- у випадку необхідності
- запутана справа
- **обіймати посаду** +

(правильно так: несамперед (передусім, найперше), у разі потреби, запутана справа)

Хочу запропонувати вам бонусні питання на 3 бали. Той, хто дасть правильну відповідь отримає додаткові бали.

ПЕРЕКЛАД

мучает совесть – гризе сумління;
грех жаловаться – гріх Бога гнівити
на что вы намекаете – до чего вы хилите?

І третій, останній раунд нашої гри. Але перш ніж перейти до нього, я хочу з'ясувати, хто з вас отримав найбільшу кількість балів? Дякую.

Отже, третій раунд. І проводити його будуть ті, хто отримав більшу кількість балів в попередніх раундах.

Зараз ви оберете собі по одній картці. На ній написано по три слова. Ваше завдання: пояснити слово колегам не називаючи його і спільнокореневих слів. (Додаток 1)

Наприклад. Перше завдання: як одним словом назвати нас з вами? А в однині? (педагог)

А наступне слово, це те, що дуже часто нам, педагогам спадає на думку. Працюємо ми, працюємо і тут в нас виникає..... (ідея)

А потім цю ідею нам потрібно втілити в життя, і от ми розробляємо якийсь зовсім новий захід, чи пишемо взагалі нову крутезну програму, але для втілення її в життя і поширення серед інших педагогів цій програмі потрібно пройти.... (апробацію)

Умови раунду зрозумілі? Тоді будь ласка обирайте картки і запрошуюю...

Дякую. Ви всі гарно впоралися із завданнями.

На останок хочу вам запропонувати джерела, звідки можна черпати ідеї, методи та інструменти.

1. **EdEra**. Українська студія онлайн-освіти, яка понад 8 років створює онлайн-курси, навчальні платформи, інтерактивні ігри та підручники. Їхня мета – робити освіту в Україні сучасною, якісною, інтерактивною та дійсно ефективною.

2. **Пластова банка**. Це сайт, на якому пластуни обмінюються своїми надбаннями. Є багато прикладів методичних матеріалів для підготовки якісних ігор, мандрівок чи побудови самоврядування. Є приклади «майстерок» для виробів із різних матеріалів.

3. **При ватрі** – сайт із піснями, розподіленими за різними категоріями. Там можна дізнатися ноти, акорди, слова, бувають також історії пісень.

4. **Співаник українського лицаря**. Тут є пісні, поділені на різні сегменти, до кожної пісні є коротка інформація про неї, яка допомагає краще розуміти історію та контекст.

РАУНД ІІІ

*Поясни слово, не називаючи його і
спільнокореневих слів*

ПАТРІОТ

ІДЕЯ

НАЦІЯ

РАУНД ІІІ

*Поясни слово, не називаючи його і
спільнокореневих слів*

ГРОМАДЯНИН

**РІДНА
МОВА**

**НАЦІОНАЛЬНО-
ПАТРІОТИЧНЕ
ВИХОВАННЯ**

РАУНД ІІІ

*Поясни слово, не називаючи його і
спільнокореневих слів*

ПАТРІОТИЗМ

ВИХОВАННЯ

КОНЦЕПЦІЯ

РАУНД ІІІ

*Поясни слово, не називаючи його і
спільнокореневих слів*

КОЗАК

ГЕРОЇ

САМОСВІДОМІСТЬ

РАУНД ІІІ

*Поясни слово, не називаючи його і
спільнокореневих слів*

ЗАКОН

**УКРАЇНСЬКА
КУЛЬТУРА**

**ГРОМАДЯНСЬКА
ІДЕНТИЧНІСТЬ**

